

Vårändringsbudget för 2014

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett bl.a. miljö- och jordbruksutskottet tillfälle att yttra sig över Vårändringsbudget för 2014 (prop. 2013/14:99) med motioner, i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Miljö- och jordbruksutskottet tar i sitt yttrande upp de förslag i propositionen som berör utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel samt partimotion 2013/14:Fi7 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 3–7.

Miljö- och jordbruksutskottet anser att finansutskottet bör tillstyrka regeringens förslag i berörda delar. Motionsyrkandena bör avstyrkas.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, MP, V).

Utskottets överväganden

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Propositionen

I propositionen föreslås att regeringen bemyndigas att

- på bolagsstämman i Aktiebolaget Svenska Miljöstyrningsrådet (Miljöstyrningsrådet) rösta för att överlåta samtliga eller delar av bolagets tillgångar och skulder,
- öka eller minska statens ägande i Miljöstyrningsrådet,
- vidta de åtgärder som är nödvändiga för att avveckla bolaget genom likvidation, vid tillfälle som regeringen finner lämpligt.

Vidare föreslås att lagen (1994:1596) om frivillig miljöledning och miljörevision upphävs. Beträffande anslaget 1:2 Miljöövervakning m.m. föreslås att detta anslag även får användas för finansiering av förvärv av verksamhet och aktier i Aktiebolaget Svenska Miljöstyrningsrådet och för utgifter som hänför sig till avveckling av bolaget.

Motionen

I partimotion 2013/14:Fi7 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) framhålls att regeringens förslag att under året lägga ned Miljöstyrningsrådet och samla hela upphandlingsstödet under Konkurrensverket har kritiserats av regeringens egen utredare om offentlig upphandling, Sveriges Kommuner och Lands-ting, Lantbrukarnas Riksförbund och Naturskyddsföreningen. Det finns en stor rädsla för att det viktiga arbete som t.ex. Miljöstyrningsrådet bedrivit riskerar att försvinna när upphandlingsstödet koncentreras till Konkurrensverket.

Konkurrensverket har vid flera tillfällen tydligt understrukit vikten av att i första hand främja den fria konkurrensen framför att ställa hårda sociala eller miljömässiga krav eller djurskyddskrav i upphandlingen. Det kan också vara svårt för en myndighet som Konkurrensverket att ge tydliga råd i upphandlingar. Miljöstyrningsrådet har i dag en friare roll att göra just det. Vänsterpartiet anser därför att Miljöstyrningsrådet bör bevaras i sin nuvarande form.

Riksdagen bör därför avslå förslagen att bemyndiga regeringen att på bolagsstämman i Aktiebolaget Svenska Miljöstyrningsrådet rösta för att överlåta samtliga eller delar av bolagets tillgångar och skulder (yrkande 4), att bemyndiga regeringen att öka eller minska statens ägande i Aktiebolaget Svenska Miljöstyrningsrådet (yrkande 5) och att bemyndiga regeringen att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att avveckla Aktiebolaget Svenska Miljöstyrningsrådet genom likvidation, vid tillfälle som regeringen finner lämpligt (yrkande 6). Därmed bör riksdagen även avslå försla-

gen till lag om upphävande av lagen (1994:1596) om frivillig miljöledning och miljörevision (yrkande 3) och om att godkänna den föreslagna användningen av anslaget 1:2 Miljöövervakning m.m. under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård (yrkande 7).

Utskottets ställningstagande

Miljöstyrningsrådet bildades 1995 för att vara huvudman och registreringsorgan i Sverige för EU:s miljölednings- och miljörevisionsordning. Delägare var staten (Miljödepartementet), Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) samt Svenskt Näringsliv. Sedan Svenskt Näringsliv lämnat bolaget kvarstår endast staten och SKL som ägare.

Regeringen gjorde i budgetpropositionen för 2014 bedömningen att stöd, information och vägledning om offentlig upphandling, inklusive innovationsupphandling, samt miljöhänsyn och social hänsyn behöver koncentreras, förbättras och förstärkas. Mot denna bakgrund angav regeringen att den avsåg att under 2014 samla den statliga stöd- och informationsverksamheten om offentlig upphandling, inklusive innovationsupphandling, samt miljökrav och sociala krav i Konkurrensverket. Ambitionen är att ett samlat upphandlingsstöd ska vara tillgängligt i Konkurrensverket senast den 1 juli 2014 (prop. 2013/14:1 utg.omr. 2 avsnitt 6.4).

Denna verksamhet omfattar förvaltning och utveckling av system för en hållbar offentlig och i övrigt professionell upphandling, vilket huvudsakligen innefattar Miljöstyrningsrådets upphandlingskriterier och uppgifter relaterat till dessa. Uppgifterna som man föreslår ska flyttas från Miljöstyrningsrådet ska fortsätta att bedrivas i samma utsträckning som i dag. Regeringen gjorde i budgetpropositionen för 2014 bedömningen att det samlade upphandlingsstödet vid Konkurrensverket behöver förbättras och förstärkas. Regeringen aviserade därför en permanent anslagsökning med 35 000 000 kronor fr.o.m. 2015 till Konkurrensverket för detta ändamål (prop. 2013/14:1 utg.omr. 24)

Som regeringen framhåller är det sedan förändringen som redovisades i budgetpropositionen för 2014 genomförts inte sannolikt att Miljöstyrningsrådet utan ytterligare bidrag har tillräcklig kapacitet för att kunna fullgöra uppgiften som registreringsorgan för gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (EMAS). Mot denna bakgrund bör uppgiften att vara behörigt registreringsorgan överföras till en annan organisation. Uppgiften bör i stället utföras av en statlig förvaltningsmyndighet. Regeringen bör därför bemyndigas att på bolagsstämman i Miljöstyrningsrådet rösta för att överlåta de delar av bolagets verksamhet (tillgångar och skulder) som omfattar dessa verksamheter till staten.

I likhet med regeringen anser utskottet att den återstående uppgiften att förvalta och utveckla system för certifierade miljövarudeklarationer är så begränsad att det kan ifrågasättas om det är lämpligt att fortsätta att

bedriva den i nuvarande form. Regeringen bör därför bemyndigas att på bolagsstämman rösta för att överlåta även denna verksamhet (tillgångar och skulder), om Miljöstyrningsrådet skulle finna en lämplig köpare.

Överlåtelsen av delar av bolagets verksamhet kan ske genom olika tillvägagångssätt. För att möjliggöra olika alternativa tillvägagångssätt inför avyttringen av bolagets verksamheter bör regeringen, som föreslås i propositionen, därför även bemyndigas att öka eller minska statens ägande i bolaget.

Förberedelser för överlåtelser bör ske under våren 2014 för att de upphandlingsstödjande uppgifterna ska kunna föras över till staten genom Konkurrensverket per den 1 juli 2014 och de EMAS-relaterade uppgifterna till Naturvårdsverket per den 1 september 2014. Sedan de verksamheter som kan säljas har avyttrats bör bolaget avvecklas genom likvidation. Det bör vara regeringens uppgift att avgöra när avvecklingen bör genomföras.

Miljöstyrningsrådets uppgift enligt 5 § förordningen (2002:956) om frivillig miljöledning och miljörevision att vara behörigt registreringsorgan enligt artikel 11 i förordning (EG) nr 1221/2009 bör som regeringen föreslår överföras till en annan organisation. Till följd av detta bör lagen (1994:1596) om frivillig miljöledning och miljörevision upphävas.

Mot denna bakgrund anser miljö- och jordbruksutskottet att finansutskottet bör tillstyrka regeringens förslag i de berörda delarna. Motion 2013/14: Fi7 (V) yrkandena 3–7 bör avstyrkas.

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget 1:8 Statens jordbruksverk ökas med 30 000 000 kronor. Anslaget 1:12 Finansiella korrigeringar minskas med 30 000 000 kronor.

När det gäller anslagen 1:18 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur och 1:24 Sveriges lantbruksuniversitet föreslås en ökning med 400 000 000 kronor respektive 3 000 000 kronor.

Slutligen föreslås att regeringen bemyndigas att besluta om att överskottet från försäljning av fastigheten Uppsala Ultuna 2:1 i Uppsala kommun får investeras i en anläggning för djurstallar till ett värde om högst 130 000 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Som redovisas i propositionen har riksdagen godkänt att staten säljer en del av Uppsala Ultuna 2:1 i Uppsala kommun och bemyndigat regeringen att besluta om att överskottet från försäljningen får investeras i nya djurstallar för forskning till ett värde av högst 100 000 000 kronor (prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, rskr. 2008/09:311). Då försäljningen har skjutits upp eftersom det ännu inte finns någon detaljplan för området bör regeringen, med ändring av tidigare beslut, bemyndigas att besluta om att

överskottet från försäljningen av fastigheten Uppsala Ultuna 2:1 i Uppsala kommun får investeras i en anläggning för djurstallar till ett värde om högst 130 000 000 kronor.

Miljö- och jordbruksutskottet ansluter sig vidare till de föreslagna ändringarna av ramanslagen för 1:2 Miljöövervakning m.m., 1:8 Statens jordbruksverk, 1:18 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur och 1:24 Sveriges lantbruksuniversitet.

Mot denna bakgrund anser miljö- och jordbruksutskottet att finansutskottet bör tillstyrka regeringens förslag i de berörda delarna.

Stockholm den 8 maj 2014

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Bengt-Anders Johansson (M), Rune Wikström (M), Johan Löfstrand (S), Åsa Coenraads (M), Jan-Olof Larsson (S), Anita Brodén (FP), Sara Karlsson (S), Roger Tiefensee (C), Christer Akej (M), Helena Leander (MP), Irene Oskarsson (KD), Josef Fransson (SD), Jens Holm (V), Kristina Nilsson (S), Lolo Lindström (M) och Gunnar Sandberg (S).

Avvikande mening

Aktiebolaget Svenska Miljöstyrningsrådet (S, MP, V)

Matilda Ernkrans (S), Johan Löfstrand (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Helena Leander (MP), Jens Holm (V), Kristina Nilsson (S) och Gunnar Sandberg (S) anför:

Regeringens förslag att under året lägga ned Miljöstyrningsrådet och samla hela upphandlingsstödet under Konkurrensverket har kritiserats av regeringens egen utredare om offentlig upphandling, Sveriges Kommuner och Landsting, Lantbrukarnas Riksförbund och Naturskyddsföreningen. Det finns en stor rädsla för att det viktiga arbete som t.ex. Miljöstyrningsrådet har bedrivit riskerar att försvinna när upphandlingsstödet koncentreras till Konkurrensverket. Konkurrensverket har vid flera tillfällen tydligt understrukit vikten av att i första hand främja den fria konkurrensen framför att ställa hårda sociala eller miljömässiga krav eller djurskydds krav i upphandlingen. Det kan också vara svårt för en myndighet som Konkurrensverket att ge tydliga råd i upphandlingar. Miljöstyrningsrådet har i dag en friare roll att göra just det. Vi anser därför att Miljöstyrningsrådet bör bevaras i sin nuvarande form.

Riksdagen bör därför avslå förslagen att bemyndiga regeringen att på bolagsstämman i Aktiebolaget Svenska Miljöstyrningsrådet rösta för att överlåta samtliga eller delar av bolagets tillgångar och skulder, att bemyndiga regeringen att öka eller minska statens ägande i Aktiebolaget Svenska Miljöstyrningsrådet och att bemyndiga regeringen att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att avveckla Aktiebolaget Svenska Miljöstyrningsrådet genom likvidation, vid tillfälle som regeringen finner lämpligt. Därmed bör riksdagen även avslå förslagen till lag om upphävande av lagen (1994:1596) om frivillig miljöledning och miljörevision och om att godkänna den föreslagna användningen av anslaget 1:2 Miljöövervakning m.m. under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

Därmed bör finansutskottet tillstyrka motion 2013/14:Fi7 (V) yrkandena 3–7.